

Etika naučnog rada

Metodologija naučnog rada

Mijat BOŽOVIĆ

Moral i etika: značenje i porijeklo riječi

mos, moris

lat.

običaj, navika ili narav;
skup običaja, posebno onih
koji omogućavaju povoljan
i skladan opstanak i razvoj
pojedinaца i društva

ethos

grč.

običaj, navika:
naviknute
spoljašnje radnje

ethikos

grč.

moralan;
odnosi se na
unutrašnja, voljna,
duševna svojstva i odlike

Etika naučnog istraživanja

Dio etike koji podrazumijeva primjenu načela etičkih i moralnih vrijednosti u naučnom radu i korektnost naučnika u svim djelovima procesa istraživanja.

Etički kodeks

dokument kojim se utvrđuju etički standardi i pravila ponašanja

Etički problemi

Načela etike naučnog rada

#1

istina

#4

integritet

#2

sloboda

#5

saradnja

#3

odgovornost

#6

profesionalost

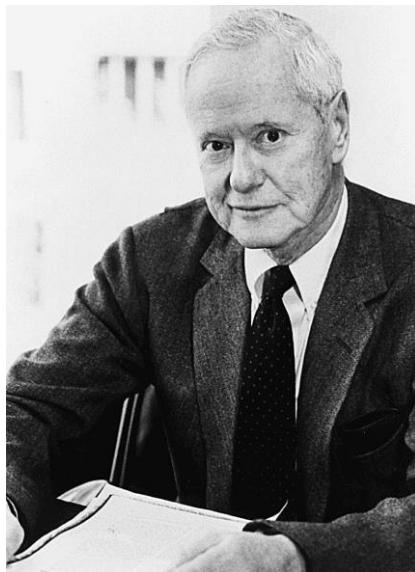
Mertonove etičke norme

01

Communality
komunalnost

03

Disinterestedness
nepristrasnost

02

Universalism
univerzalnost

04

Organized skepticism
organizovani skepticizam

Etičke dileme se javljaju u svim fazama naučnog procesa.

Zloupotrebe u nauci

Veliki broj aktivnosti se definiše ili kao zloupotreba u nauci ili kao neetička aktivnost ili devijacija u naučno-istraživačkom radu.

Šta predstavlja intelektualno nepoštenje?

Publish or perish

pritisak na istraživače za što
većim brojem publikacija

FFP trijada

fabrikovanje

Potpuno izmišljanje podataka ili koncepcija (analize, mjerenja i procedure nikada nijesu izvršene).

falsifikovanje

Manipulisanje dobijenim podacima tako da oni ne odražavaju realne rezultate.

plagiranje

Prisvajanje i prikazivanje tuđih ideja, koncepcija i tekstova i predstavljanje kao novih i originalnih.

Naučne greške

- Namjerne greške;
- Obične ili nenamjerne greške;
- Greške u sivoj zoni:
 - *manipulacija podacima i njihovo selekcionisanje,*
 - *greške u citiranju referenci,*
 - *višestruke i tzv. salama publikacije,*
 - *nezaslužena autorstva.*

Lažno autorstvo

pripisivanje autorstva osobi koja nije
doprinijela nastanku naučnog djela

Oblici lažnog autorstva

počasno

poklonjeno

oteto

fantomsko

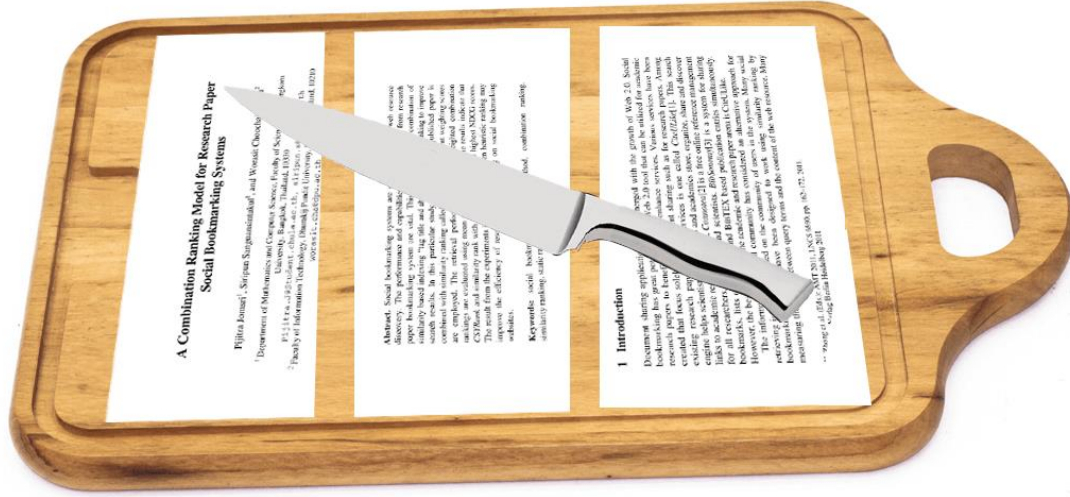

Salama publikacije

maksimiziranje broja publikacija
dijeljenjem dobijenih rezultata na
najmanje moguće djelove

Salami, imalas & duplicate publications

Ovakvim publikacijama se otežava uvid u kompletan projekat a literatura pretrpava podacima koji nijesu konačni ili su diplirani.

Principi dobre istraživačke prakse

Code Of Good
Scientific Practices

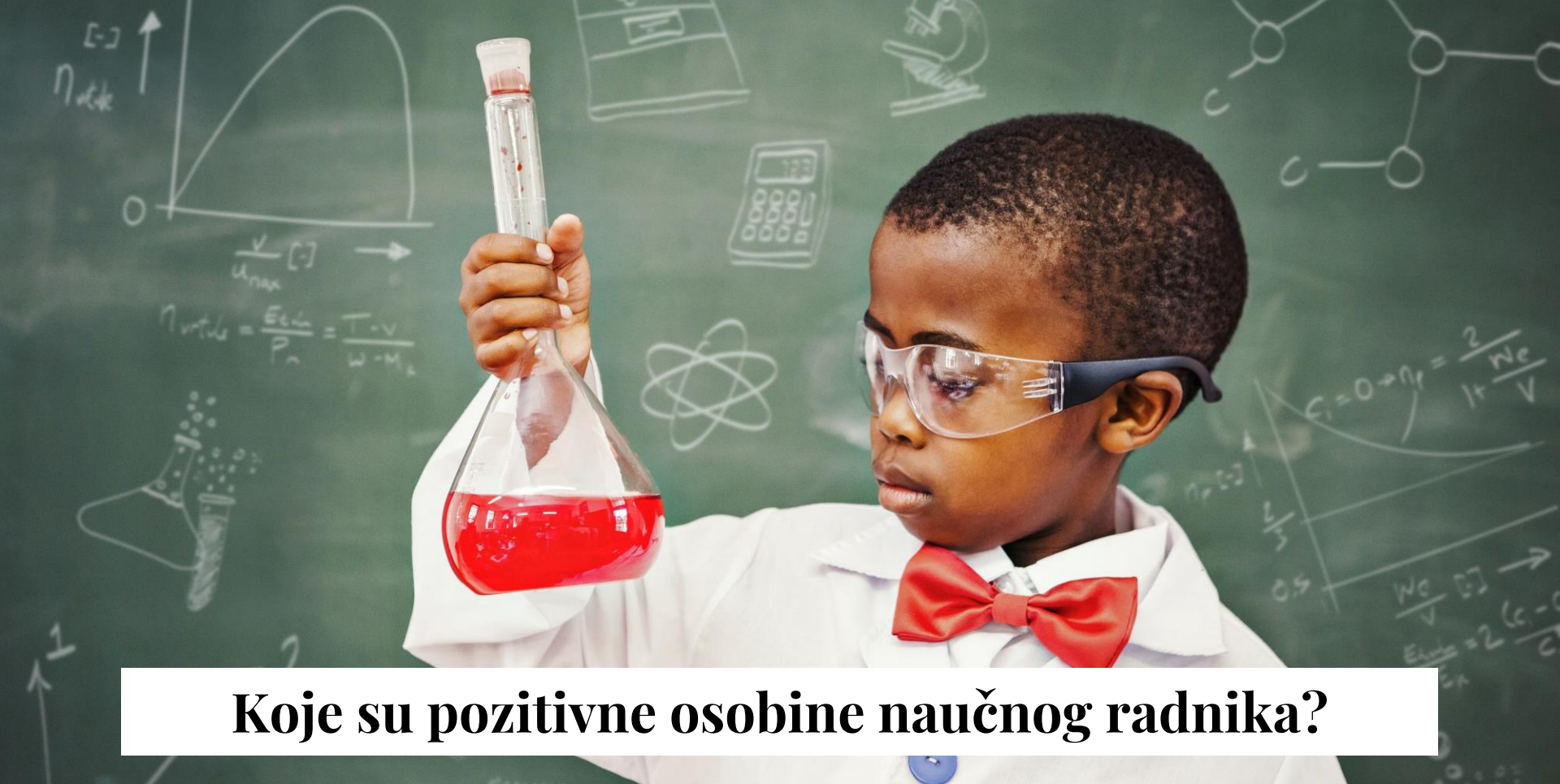
Good Scientific Practice

Etički kodeks dobre naučne prakse

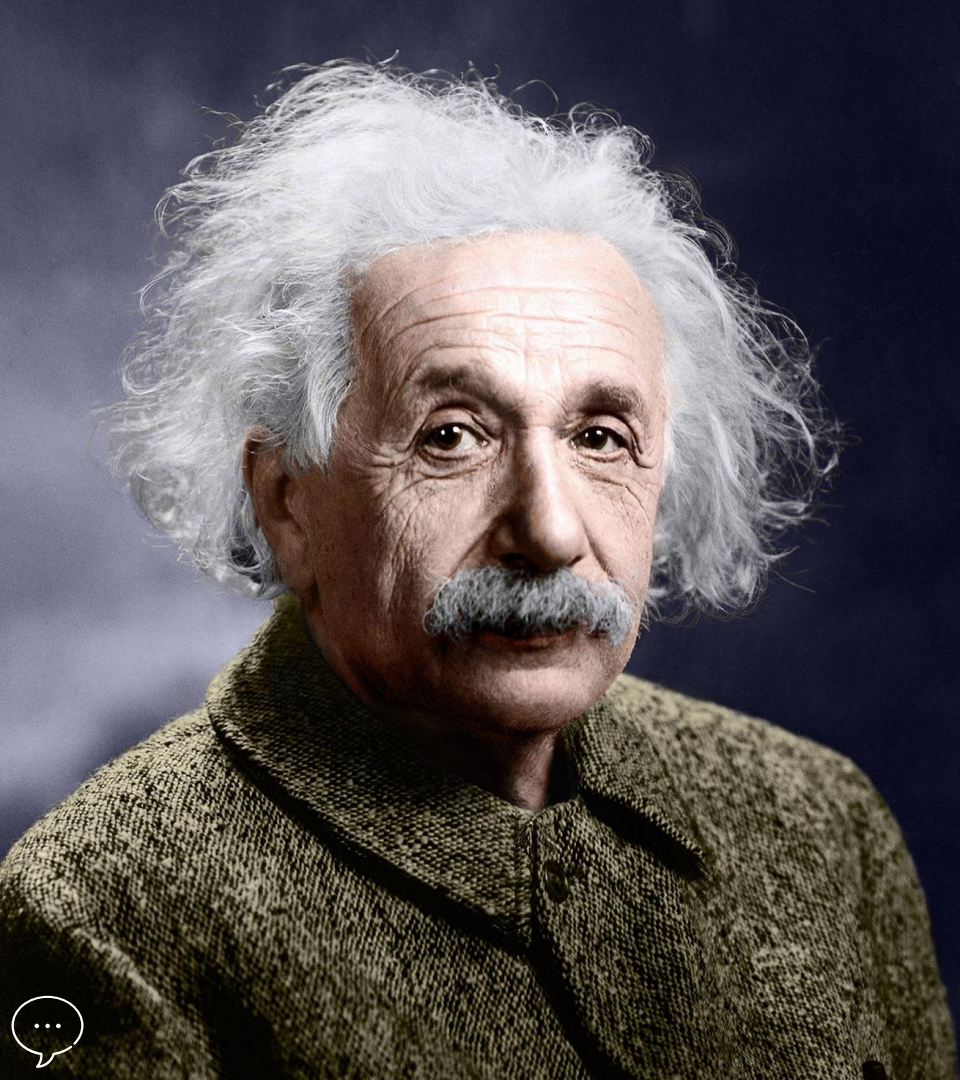
Pisana pravila u kojima su dobro definisani koraci, postupci i pravila ponašanja u svim fazama istraživačkog rada.

Koje su pozitivne osobine naučnog radnika?

“Most people say that it is the intellect which makes a great scientist. They are wrong: it is character.”

— Albert Einstein

Pitanja?

mijatboz@ucg.ac.me

